

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v torek 18. maja 1886.

Letnik XIV.

Govor g. posl. Poklukarja

v državnem zboru dne 13. maja 1886 o odpisovanju zemljiščnega davka.

Kot generalnemu govorniku za vdeležitev na drobne razprave v tem predlogu mi je v prvi vrsti dolžnost pojasniti postavni temelj predloga, ktere ga bomo obravnavali; potem mi je pa tudi dolžnost pobijati vse tiste ugovore proti predlogu, kateri bi se mi neutemeljeni dozdevali. Sploh lahko rečem, da me je jako razveselilo videti, da so se tudi tukaj, kakor v davčnem odseku razprave o tem predmetu vršile kolikor je bilo moč objektivno in brez ezira na politično stališče raznih članov te visoke zbornice in pa davkovskega odbora. Kar se je razpravljalo, razpravljalo se je stvarno, ter se je vse na stvarne razloge opiralo. Tudi je bilo povsod videti jako veliko zanimanje za kmetijstvo. Lahko zagotovim visoko zbornico, da kakor smo danes tukaj čuli tople besede, smo prav take poslušali v davčnem odseku. Dalje Vas tudi lahko zagotovim, da smo se za razne predloge, s katerimi se namerava vladni predlog kmetu na korist zboljšati, tudi že v davčnem odseku poganjali.

Pri točkah, kjer smo se po stvarnem utemeljevanju vgovorov o čem boljšem prepričali, ali kjer smo se ozirali na finančijelno stran, ki jo je povdarjal vladni zastopnik, smo opustili nasvete iz začetka na korist kmetijstva stavljenega.

Da bodo pa naši poljedelci zvedeli, na kaki podlagi da je osnovana ta postava, zdí se mi potrebno nekoliko nazaj seči na postavo o vrejevanju zemljiščnega davka.

Moj gosp. predgovornik pečal se je posebno s tem, kako bi dokazal na podlagi postavnih določil, da imajo kmetje v takih slučajih pravico na odpis davka, kakor so navedeni v točki 4 prvega §. Oziral se bodem na postavne določbe, ki so se o tem oziru navajale in jaz mislim, da so vsaj dotične komisije imele pravico na podlagi postave pri ocenjevanju ozirati se na obilne škode, o katerih je tukaj govorjenje. Navesti hočem najpoprej § 5. postave od

leta 1869, v katerem se nahaja določba, kaj da je prav za prav čisti dohodek (bere):

„Za čisti dohodek smatra se vse, kar ostane po odšteti stroškov za obdelovanje in za spravljaje pridelkov, ako je tak dohodek na dotičnih zemljiščih stanoviten (nachhaltig).“

Ako spravimo besedo „stanovitno“ z drugimi določbami v zvezo, posebno z onimi §§ 19, 22 do 24 in 29, razvidimo že samo iz te besede, da so se pri določevanju čistega dobička lahko že ozirali na vse tiste nezgode, ki so določene v § 1, alineje 4, kar ravno ni mogoče govoriti o povpročnem čistem dobičku več let, ako se ne oziramo ob enem na vsakojake nezgode, ako se postavim ne oziramo na škodo, ki jo napravijo miši ali slana, posebno ondi, kjer se to večkrat ponavlja.

Prav tako se to dá dokazati še prav posebno iz onih določil § 29, o katerih je govorjenje o čistem dohodku pri vinogradih. Prosim, da bi si posebno to točko prav dobro zapomnili in prevdarili, ali bi se res dalo opravičiti, da bi bile komisije na podlagi postave pri vinogradih strogeje postopale, kakor pri družih kulturnih vrstah, določevajoč čisti dohodek. In prav tukaj bere se od besede do besede (bere):

„Pri določevanju tarifnih nastavkov za vinograde vzame naj se za podlago naravni poprečni dohodek, kakor se je pokazal po oceni poslednjih 15 let; pri tem se je pa ozirati na to, kako da se vrste dobre, srednje in slabe letine, kakor tudi na tista leta, v katerih se nič ne pridelava.“

Če je komisija pri vinogradih imela postavno pravico, ozirati se na slabe letine, ozirala se je lahko izvestno tudi na one navadne vremenske nezgode, ktere so se v teku petnajstih let po nekterih krajih redno ponavljale.

Predržno bi bilo, ako bi si usojal preiskovati, ali se je to tudi res zgodilo ali ne, ali se je komisija na te nezgode tudi res povsod in zadosti ozirala ali ne. Krivico bi dalje delal s takim preiskavanjem nekterim poljedelcem, zato pa rajši opuščam tako trditev.

Pač pa bo to lahko dokazal gospod sporočevalec ali pa gospod vladni zastopnik.

Opozoril bi Vas rad tudi še na druge okoliščine. Tako n. pr. je za določevanje tržnih cen izrecno zopet v postavi določeno, da se taiste preračunajo povprečno na 15 let in da naj se tistih 5 let izloči, kedar so bile tržne cene najvišje; to Vam je zopet postavna določba, ki se je z zmernimi povprečnimi tržnimi cenami pred vsem drugim ozirala na koristi poljedelca. Tudi na druge pripomočke postavno vtemeljeme, namreč na račune graščinskih oskrbnistev, Vas lahko opozarjam. Ondi se dá čisti dohodek od vsacega predmeta s številkami dokazati, kajti kar je bilo ondi čistega dobička, postavilo se je v račun. Tudi na to se smem sklicavati, da so bili ti pripomočki dovoljeni in da so se komisije na nje sklicavati smele. Iz tega sklepam, da so se komisije že na vse to prej ko ne ozirale, kar deloma § 1. v alineji 4 kot pogoj za odpis davka določa.

S temi razlogi ugovarjajoč nazorom gospoda predgovornika in družega govornika iz leve strani te visoke zbornice, usojam si še nekaj navesti. Poljske miši n. pr. nikakor niso nova prikazen. Ponavlja se že več nego 20 let. Miši je bilo tudi v prejšnjih letih na ogromno in jaz mislim, da kjer so jim škodo delale, se je taka škoda v preteklih petnajstih letih že vpisala in odračunila.

Da je slana že starodavno zlo, ktere ga skoraj povsod poznajo, da je kmetijstvu nevarno in škodljivo, dokazujejo nam že tisti trije ledenjaki, ki si jih je narod v prvi polovici meseca maja v pratiko postavil, kjer se nahajajo že toliko časa, od kar se pratike delajo.

Če tudi ne morem priznati, da bi vrejevalne komisije ne bile imele pravice pri vrejevanju zemljiškega davka na vse to ozirati se, vendar s tem nikakor nočem trditi, kakor da bi se bili v davčnem odseku tem milejim nazorom vpirali in da bi načelo teoretično ne bilo popolnoma pravo, da bi bil čisti dohodek — to se vé, da se tukaj ne gré ozirati na poprečni dohodek dobrih in slabih letin, temveč na dejanski čisti dohodek — da bi bil toraj

LISTEK.

Levograška povest.

Spisal Václav Beneš-Třebizský.

(Dalje.)

Na dolgem hodniku začuli so se zdaj koraki namerjeni naravnost v knjižnico.

Mladi brat jel je še pridneje iskati nesrečno knjigo, v kateri pak v ostalem ni bilo ravno preveč modrosti, razun nekoliko praznih domišljij.

Magister Moret je prišel po „razpravo“ sam; svojega posla ni mogel že pričakati.

„Je še nisi našel? — Pravim: tretjo vrsto na desno od vrat, v sredi! — A ti iščeš desno v četrti vrsti. — Knjige so povezane!“

Magister je nekam ostro govoril.

Mladi mož odvrnil je naglo, kakor bi se dotaknil strupenega gada in odtegnil nazaj roko.

„Take knjige, gospod magister, ni v celi knjižnici. — Tukaj je zapisnik!“

„Čudno! — Brež nje ne morem na potovanje

v Rim. — Morava iskati še enkrat, jaz z leve a ti z desne strani!“

In iskala sta oba, dokler ju ni zvonček klicaje k vesperam opozoril, da je čas k molitvi.

Pater admonitor se je vsedel v klop, ko so prvi psalm že odpeli. Na prvi pogled je bilo spoznati, da ni bil kaj dobre volje. Od grofa Millesimo šel je na dom Jana Haranta; toda doma ga ni dobil. Kam je odšel, ni vedel nihče. Le toliko je omenil zgovorni sluga, da se je gospod za rana vrnil, bil kake dve uri v sobi, da je dal potem osedlati konja in odjezdil, ne da bi komu kaj povedal.

Gospod rektor je bil tudi nekaj nataknen, svet patra admonitorja mu ni preveč dopadel. Take govorice ne preidejo same ob sebi. Bil je pri njem zarad tega tudi bogati kupec Lorenzo Spadoni. Treba bo s prižnice pridigovati proti temu. Govornikov ne manjka. Akoravno je vse le po hudobnih jeziki med ljudi zatrošeno; hinavcev je bilo že takrat v Pragi več kot preveč, če prav so se hlinili za prijatelje.

Vratar pak je bil zopet vse trikrat pokropil, dobro pokadil ter se z najbolj krepkimi besedami zavaroval za prihodnost.

Na noč se je zavil v topel plašč ter vsedel poleg okna, od ktere ga se je vidilo k Salvatorski cerkvi, s trdnim sklepom, da ne bode zaspal, da se bo še enkrat sam o vsem do dobrega prepričal. Prej je še pomočil čelo z vodo, blagoslovljeno na ime svete Agate. Toda k deseti uri so mu že lezle oči skupaj in ob enajstih je le smrčanje motilo globoko tišino v celici tako, da so ga morali zjutraj buditi.

XI.

O dolgih večerih, ki so se začeli s začetkom meseca novembra in končali v sredi sušca, kedar že škrianci z veselimi popevkami kličejo mlado in staro na delo, bilo je na Žalovskem dvoru najživahneje.

Zmirom se je zdelo, kedar je veselo ogenj na ognjišči obsvital Žalovske obraze, na katerih je bila brati napeta pazljivost, da so ti ljudje vzrastli čisto v samotni, a v dobrem zraku.

Poleg ognjišča je sedel Vetrovec, k kteremu se je stiskala zala deklica ter držala nazaj sapo, ko je pripovedoval, kakor bi obračal list za listom ter bral iz knjige. Le za trenutek ni nikoli premišljeval, niti enkrat se ni vstavil in vsi so tiščali okoli njega, kakor bi mu hotli loviti besede iz ust. Ura je mi

čisti dohodek v resnici temeljna podlaga zemljiškemu davku. Če bi hotel tako postaviti delati na kmetijskem stališču, bi izvestno ne bil samo s tem zadovoljen, da bi le pri parceli ostal in tisto smatral za predmet zemljiškega davka, temveč bi segel po dejanskem čistem dohodku. Dokazalo bi se takoj, da bi bil na primer pri tem ali onem predmetu, kjer je četrt navadnega pridelka vničena, čisti dohodek že jako pičel. Komur je vničena polovica pridelka, ondi že smete verjeti, da ni prav nič čistega dohodka.

Če bi hoteli to vprašanje edino le iz poljedelškega stališča rešiti, morali bi si za podlago vzeti sledeči temelj in rekli bi: Ako je vničena četrt pridelka, morala bi se odpisati vsaj polovica davka; kjer bi bila pa polovica pridelka vničena, ondi bi se moral pa že ves davek odpisati. Tako postopanje bi bilo pa silno jednostransko. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. maja.

Notranje dežele.

Bukovinska vlada jela je očetom Jezusove družbe v Černovicah naseljenim zobe kazati. Na podlagi nekega ministerijalnega ukrepa zahteva natančen izkaz njihovega premoženja in pa dokaz sredstev, na kakošen način da se preživé, sicer bi jih morala vlada izgnati. Vlada pravi, da je prisiljena tako postopati, ker ji prihajajo dan na dan tožbe o pobiranju milodarov in drugih doneskov za verske namene. Očetje Jezusove družbe se bodo proti temu odloku pri cesarju samem pritožili. Da tožbe vladi na uho prihajajo je prav verjetno, toda preiskati je potreba, kdo je, ki se pritožuje. Liberalci in židje, h katerim se je kakor tretji v zvezi morda tudi še kak zagrizen pravoslavni pop pridružil, so tisti nezadovoljneži, kateri jezuiti z grdim očesom gledajo, ker dobro vedó, kako zelo so jim na poti. In ravno te vrste ljudje bi se ne imeli pritoževati gledé javnega nabiranja milodarov, kajti goldinar na groš smeš staviti, da jim teh nihče niti vinarja ni dal. Sicer pa jezuitov zaradi tega še ne bo konec, če jih iz Černovic preženó. Saj to je ravno osoda tega reda, da ga po celem svetu preganjajo.

Novi ogerski pravosodni minister, Teofil Fabinyi, je bil do sedaj senatni predsednik najvišjega sodnega dvora v Budapeštu. Takoj, ko je bil ranjki Pauler oči zatisnil, čuli so se v merodajnih krogih glasovi, da bo de za pravosodne odnose po ogerski kraljevini najboljše, če se na prazno mesto pravosodnega ministra pokliče kak uradnik iz najvišjih sodnijskih krogov. Tisza se je na to najprvo obrnil do družega predsednika najvišjega sodnega dvora, do Nikolaja Szabota, ki je pa odločno odklonil ponujano mu dostojanstvo. Hudobni jeziki sicer trdijo, da se je Tisza nalašč najprvo do tega moža obrnil, ker je že naprej vedel, da ne bo nič opravil. Na to so mislili ustanoviti nekak provizorij, ki so ga pa tudi opustili, in že v soboto zvečer sklenili so pri ministerski konferenci, cesarju nasvetovati osebo, ki je politično brez vsake barve, in ta mož je bil Fabinyi. Kakor se čuje, bo le toliko časa ministromal, dokler se Tisza in Szilágyi ne pogodita, da bo potem poslednji postal pravosodni minister. To naj bi se menda že pri bodočih novih volitvah zgodilo. Fabinyi je leta 1822 v Budapeštu rojen in je sin bivšega protestantskega profesorja zdravilstva na Budapeštanski univerzi. Pravijo, da velja v dotičnih krogih za dobrega jurista.

Omeniti moramo, da to je že četrti luteranski minister v sedanjem ogerskem ministerstvu kalvinista Tisze. Res, katoliška cerkev se nima nič dobrega nadejati od znanе neobzirnosti protestantov.

V **Budapeštu** se je začela v soboto 14. t. m. razprava zaradi dokladnih kreditov. Ker se je naprej videlo, da bo deбата ostra, in da opozicija pri taki priliki, ko vlada tako očitno pokaže ali nezmožnost ali lahkomiselnost in zapravljivost, ne bo deštila z besedami, prišlo je vse kar leže in se giblje, rekši kar diete vleče, v zborovanje; tudi hrvatske čete so prišle Tiszi na pomoč. In konec vsi debati: privolili bodo vse, dasiravno se bodo kisló držali in vladi prav toplo priporočali, naj pazi v prihodnjé. Tiszovo vlado tudi dokladni krediti ne bodo vrgli, dasiravno ji stola ne bodo vtrdili. Helfy, (skrajna levica), je stavil nasvet, vladino postopanje se ima grajati, odbere naj se iz parlamenta posvetovalen odbor (enquête), da preskuša denarstveno stanje v deželi. Isto tako je tudi nasvetoval Horansky (zmerna opozicija) namreč: vladino postopanje se ima grajati, a da se pravo denarstveno stanje v deželi spozná, naj se odbere komisija 15 udov, ki ima o tem poročati. — Helfy je rekel, da nasvetuje, naj se ministerstvo stavi na zatožno klop, ne stavi pa predloge zaradi tega, da bi se deželi še kaj zaupalo. Tisza je pa prašal, na kakšno pravo stavi še naprej svojo vlado, ko pride pred zbor s takimi predlogi. Herosansky pa je povdarjal, da iščejo sedaj grešnega kozla za slabo gospodarstvo, ki je nastalo po bahariji in lahkomiselnosti. Ladislav Lukač, bogat mož, ki ima rudnike na Erdeljskem, je našteval vse, kar se je pri železnicah zgodilo l. 1885. Hegedüs, vladen poročevalec, je menda najbolj po pravici povedal, rekoč, da je bila vlada prisiljena več izdati, kakor je bilo v predstevu; „javno mnenje“ je to zahtevalo. — No kaj pa je javno mnenje? — Madjarska baharija, vpijejo vsi, vlada to stori, uno napravi na večo slavo „madjarstva“! Vlada nekako prisiljena, to posluša in izvrši kar se zahteva, a izdaje več, kakor je bilo določenega. — Kako to pravimo v navadnem življenji? — Denarstveni minister je pač po strani gledal tiste gospode, ki so mu prej očitali skopost v narodnih stvaréh. Tisza na besede Helfyjeve ni kar naravnost odgovarjal, v prvo vrsto se je vstopil denarstveni minister, ker je rekel, da je moral tako, a nič drugače delati. Zbor ga je pa opominjal, naj se nikar vsega ne izmišljuje. — Debatá bo de gotovo več dni trajala.

Iz Ogarskega že zopet novice o **rumunskih izgredih** dohajajo, če so sporočila resnična, kakor jih madjarski listi prinašajo. Po tistih bi bil menda 12. t. m. vladni komisar v Veliki St. Mikloš došel, kjer bi bil moral prevzeti v imenu vlade od občine odločno zemljišče za napravo madjarske šole. Konji, s katerimi se je komisar pripeljal, se niso še dobro oddahnili, kar se pridrvi tolpa 30 do 40 Rumunciev v občinsko hišo, kjer so začeli župana obdelavati, kako da se je drznul za madjarsko šolo vladi zemljo odstopiti. Ljudje so bili res tolikanj siloviti, da si vladni komisar nikakor ni upal dotične pogodbe spisati, da namreč občina vladi toliko in toliko zemlje v last prepušča. Vladni list „Nemzet“ trdi, da je bila rabuka že dolgo poprej osnovana in dobro pripravljena. Sodnik, če bi bil kaj vreden, bi jo bil prav lahko v kali zadušil, toda kaj, ker se mož ni brigal za njo. Vsled tega je Rumuncem še huje greben zrasel in razgrajajoč hodijo po ulicah gori in doli ter posebno madjarskim posestnikom pesti kažejo. Koliko je resnice, ne vémo; pokazati se mora pa kmalo. Sicer pa, naravnost rečeno, čuda bi ne bilo, če bi se Rumunci dvignili, kakor tudi ne, če bi Slovaki kaj takega skusili, kajti kakor Madjari z obojimi postopajo, je že od sile.

Vnanje države.

Rúski „Svet“ spravil se je nad **evropejsko diplomacijo** na Balkanu in ji na vsa usta stran-

karstvo očita. „Kaj pa je storila ta slavna evropejska diplomacija tam doli? Nič drugzega, kakor to, da je s svojo politiko vso stvar še bolj razdražila, kakor je bila prej. Očitno se je potegnila za Turka s tem, ker je grško primorje obkolila, kjer sedaj na grške ladje preži. Ona je dalje zahtevala razoroženje, toda kako? Po pravici morala bi ga bila zahtevati h krati od obeh strank; ona tega ni storila, temveč je le nad Grki režala, da naj orožje odložé. Po njenem prizadevanji so Grki res na rokah in nogah zvezani in Turkom na milost in nemilost izrodeni. Zato je pa tudi čisto naravna razburjenost, ki se je cele Grške polastila. In blokada, kaj bo ta diplomatom koristila? Nič, še manj, kot nič, kajti Grki se za njo ne bodo zmenili (?), če bodo na vsak način vojske želeli, pač pa jim zna prizadeti veliko škodo na trgovini. Saj so leta 1850. Angleži prav tako postopali, in kaj so dosegli? Grško so vničili popolnoma. Če sedaj tam doli še ne bo miru, ima vso nesrečo, in sploh vse, kar bi Grško zadelo, evropejska diplomacija na vesti.“ Iz tega je zadosti razvidno, da je javno mnenje ruskega naroda (vsaj ruskih časnikov) na grški strani in da Grkom ne bo prehudo, ako bi se v resnici s Turki spopadli, če bi prav teči morali, kar bi jim na noben način ne bilo odšlo. Rusija bo že za nje skrbela.

„Journal de St. Petersburg“ pravi, da ni povoda misliti na vojsko med **Rusijo** in **Kitajem**. Mogoče, da se je kakšen dopisnik čutil vzemirjenega zaradi mejnih obravnáv v okrajih Usuri, blizu reke Amur. A ni se bati, da bi bil mir kaljen zaradi tega.

Lahi so vam še vedno stari tihotapeci, kakor so bili že od nekdaj. V Atenah naseljena laška kolonija sošla se je bila nedavno na političnem zboru, kjer so soglasno obsodili politiko laškega zunanjega ministra, grofa Robilanta, nasproti Grški, češ, da se ne vjema s prepričanjem, ki ga imajo Lahi na Grškem živéti. Sostavili so odbor, kteremu so naročili, da naj takoj spiše adresu kralju in drugo pa zunanjemu ministru, v kateri naj mu le kar naravnost pové, da se Lahi na Grškem živéti nikakor ne vjemajo z njegovo politiko. Ko je bila adresa spisana, dvignila se je cela procesija, obstoječa iz 300 Lahov in 5000 Grkov pred poslopje laškega poslanstva, kamor se je petorica k ministru Curtopassiju podala, želeč, mu izročiti adresu za kralja; ker pa ministra ni bilo domá, izročili so adresu njegovemu tajniku. Gasí se: „Ekscelenca! V imenu celoskupne tukajšnje laške naselbine moramo Vas prositi, bodite tako dobri in sporočite vladi njegovega veličanstva kralja Humberta I., kako britko da nas je iznenadila vest, da se Laška vdeležuje politike, ktera je krivična, ker se ne vjema s sočutjem in pravičnostjo, na katero bi se morala Italija vedno ozirati narodu nasproti, ki ima z nami vred slavno preteklost polno nesreče in junaških bojev. Nadjaje se, da tudi Grkom prisveti kmalo dan, ko bodo zopet dobili nazaj svoje stare pravice, prosimo Vašo ekscelenco, da sprejmete izraz našega najvišjega spoštovanja.“ Ob enem poslali so Robilantu sledeč telegram: „Laška naselbina v Atenah se je danes zbrala, da Vam izrazi svojo žalost nad pritiskom, s katerim tlačite narod zahtevajoč po svojih postavnih pravicah. Ta narod je naš pobratim po svoji slavi in svoji nesreči! Zaradi tega se laška naselbina nadja, da laška vlada ne bo nič več ovirala grškega naroda pobratima našegí, ker je taka politika v živem nasprotji z načeli, ki so nas Lahe v eno državo združile.“ Ali se je grof Robilant to nezaupnico prebravši kaj za ušesa popraskal ali ne, nam ni znano. Spal je pa prej ko ne zaradi nje, kakor navadno.

„Times“ pravijo, Gladstonova „**irška bill**“ ne bo de sprejeta v parlamentu. To se je v petek 14. t. m. pokazalo pri zboru liberalcev v Hartingtonu. 104 liberalci so se zavezali glasovati zoper Gladstonov „irski predlog“, ako ti odpadejo, bo de za-

nula za uro, a vsem se je zdelo, da so še le prišli in ravnokar sedli po klopeh.

Ko so tako včasih domá skubili perje, dremale so ženske zmirom in druga drugo je morala dregati. Kedar so predle, je vsak čas njim uhajala nit, in niti poskočna pesem ni mogla prepoditi zaspanca. Oči so se njim manjšale, glave omahovale, naprej ali nazaj, kakor je sedel kdo, in roke so v splošno zabavo onih, ki so se še nekaj premagovali, predle ali skuble dalje. Skubačka je kaj pripovedovala, a naglo ji zmanjka med pripovedovanjem besed, trgala je perje ali raztrgala ga ni, segla na kup in nje roka je ostala tam, in ko so jo zbudili, rekla je, da pride to na človeka kakor smrt, in med tem zadelo se je čelo zopet ob hrastovo mizo.

Toda pri Vetrovei bi ostali do jutra možje, žene, posli, kdor je prišel.

O čem je ta zeman govoril? — Moj Bog! Kdor je preživel takrat skoraj pol svojega življenja na tujem, o katerem so mislili povsod, kjer je prišla nanj govorica, da ga že ne boli več glava, kterega je sploh le malo kdo pomnil, — ta človek je bil prava živa knjiga, v kateri je vsak dan v letu gosto popisan list. — Kdor je takrat prehodil skoraj pol

svetá, je že nekaj vedel in imel kaj pripovedovati. Vetrovec je bil štiri leta z gospodom Harantom v vojski na Turškem, skoraj pol leta je živel na samem vodovji, v sedlu na konji prejezdil je zemlje na sto milj; kod le povsod je jezdaril z naročili od svojega gospoda in kaj vse skusil na teh potovanjih! Kamor ni mogel gospod, poslal je Vetroveca; kamor on ni hotel, moral je Vetrovec; bil je ž njim tudi pri tistem nesrečnem napadu na mesto Dunaj. Ali da bi bil on ukazal topove tako postaviti, da bi kroglice letele ravno na okna cesarskega grada, to je bila laž, hudobno izmišljena laž. Vetrovec je hotel pričati, hotel prisegati, pri čemur koli bi gospoda hotla, ali pri nebu ali pri peklú, da je gospod Krištof Harant, njegov dragi gospod, nedolžen; toda pred durmi so ga povsod odbijali sodnijski beriči. Njegovo spričevanje, rekli so, da nima neki nobene vrednosti; malo da ga niso uklenili. — Na ta čas se tukajšni zeman do današnjega ni smel spomniti, sicer so se mu roke od jeze tresle in oči so mu skoraj gorele. — In kje je še povsod bil! Kakor sem rekel: Vetrovec je bil podoban knjigi, ktero preobrača bralec list za listom z vedno večjo pozornostjo; in kedar jo je prečital

do zadnje strani, vrpe se zopet k prvemu listu. — Potovanje v dežele, nad kterimi vzhaja solnce, popisal je večkrat do pičice, tako, da bi se marsikteri sedanji popotnik tega pripovedovanje ne mogel sramovati. Žalovcem se je celó sanjalo, kako Vetrovec razlaga o mestu, v katerem je mesto ulic voda, namesto kočij lepi čolnóči okrašeni z baržonom, v kterih se vrše veselice, pogrebi in procesije na vodah, kjer je o pustu na vodi najživahnejše rajanje, kjer se ob toplih, poletnih večerih razlega čez vse krasno petje, kako njim riše zemljo, kjer so ljudje črni kakor oglje, kjer v enega Boga ne verujejo, kjer je po noči slišati na milje daleč zateglo rjojenje leva, kralja puščave.

Tudi v dremanju so Žalovcem pogostokrat stopile na čelo mrzle potne kaplje in včasih se je celó ob gosti temi v sobi čul nagel vzklik, kakor kedar se človeku od tesnobe jame krčiti grlo.

Danes je morebiti prvič premišljeval Vetrovec, o čem bi govoril. Nekolikrat je položil desnico na čelo; nekolikrat potegnil po obrazu, kakor bi bil spomin njegov z devetero ključavnico zaklenjen.

(Dalje prih.)

vržena „bill“ z 41 glasovi. — Kdo ima prav, bomo v kratkem zvedeli, a sedaj že vprašamo, kaj potem, ako bode ta „bill“ zavrnjena.

Že prva seja *španske zbornice* je bila viharja. Ko se je prebral prestolni nagovor, je protestoval Salmeron zoper prisego, ki se tirja od volivcev. Ta „monarhistična“ prisega, pravi on, nasprotuje mandatu, kterega so izročili republikanski volilci svojim izvoljenim. Desnica mu je hudo oporekala; Sagasta, ministerski predsednik, je rekel: dokler se zbor ne konstituiral, ne more se spremeniti pravilni red (dosedanji). Republikanci so vtihičili, za koliko časa? Po deželi se republikanci zelo živahno gibajo, napravljajo razne zbirne za mnogih krajih.

Anarhisti v Chicago imeli so skovan prav peklenski načrt, s pomočjo kterega so mislili do premoženja priti. Sklenili so z rabuko vse redarje na kak oddaljen kraj zvabiti, kjer bi bili potem dinamita med nje vrgli. Kar bi jih ta ne bil pobil, spravili bi jih bili anarhisti sami iz tega sveta z orožjem v roki. Takoj na to padli bi bili pa čez mesto in bogataše, kjer bi bili, kar od kraja ropati in pleniti začeli. Na veliko srečo je vlada še o pravem času za satansko nakano zvedela in jim je jela prav trdo na prste stopati. Dolgo je sicer trajala gostoljubnost in prostost, ki so jo anarhisti in socijalisti v Ameriki uživali, sedaj jo je pa konec in nadjati se smemo, da bode to konec anarhizma in socijalizma. V Ameriki sta imela oba najglobokeje korenine, in kakor hitro se jima bodo ondi spodsekale, tudi drevo, ki po celi Evropi svojo senčo razširja, ne bode dolgo zelenelo in sadu rodilo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 17. maja. („Katoliška družba rokodelskih pomočnikov.“) (Dalje.) Z veselim srcem smo šli toraj v soboto zvečer k počitku. A to radost nam je v nedeljo zjutraj slabo vreme za nekoliko stopinj znižalo. Vendar vreme ima svoja pota; in tem lože smo se tudi z dežjem sprijaznili, ker je bil že tako potreben in premnogim jako zaželen. Če je pa še kaj čmernosti pri katerem ostalo, prešla mu je hitro, ko je zagledal dolgo vrsto vrlih rokodelcev šentvidske katoliške družbe, ki so prišli pozdravit svoje brate somišljenike in veselit se z njimi. Ako bi utegnil pozneje med pisanjem pozabiti, naj kar tukaj izrečem iskreno zahvalo in zaslužen pohvalo Vam, predragi bratje v Št. Vidu, da Vas ni neugodno vreme ostrašilo ter ste prišli v tako obilnem številu in s tem našo slovesnost jako povzdignili! Naj se ohrani in še čedalje bolj poživlja in utrjuje ta bratovska edinost in tesna zveza med nami, saj vez, ki nas veže, je tako lepa, da si lepše pač misliti ne moremo: versko mišljenje, versko prepričanje!

Iz društvenega stanovanja v knežjem dvoru, zvrstite se obe družbi pobratimsko ter ponosno stopate vsaka za svojo zastavo proti nunki cerkvi, da bi po najsvetejši daritvi sprosili blagoslova in pomoči za kakor važno tako težavno delo, — zidanje nove društvene hiše. Tu se je obhajala ob 10. uri slovesna služba božja, kakoršne v tej cerkvi ob tej uri ni bilo, odkar so prečast. g. monsgr. Mih. Potočnik zlato mašo obhajali. Sv. mašo so opravili preč. g. kanonik dr. Andr. Čebašek z asistenco gospodov družbenih načelnikov. Petje in orgljanje na koru je bilo jako spodbudno; pele so č. gg. Uršulinke prav dobro latinsko mašo „Preis-Messe: Salve Regina v. G. E. Stehle“. Srčna zahvala tudi njim! Pisalcu teh vrstic se je ob koncu sv. maše nehoté vsilovala misel v glavo: Da bi že skoraj prišel dan, ko bomo smeli po sv. maši zapeti še „Te Deum laudamus“ v veselo zahvalo, da je društveni dom dozidan, — in tisti dan, ko se bo reklo, stroški so poravnani!

Glavna točka vse slovesnosti pa je prišla ob 1/2 12. uri na vrsto: blagoslovljenje in vkladanje temeljnega kamna za novo društveno hišo, Poljske ulice št. 10. In zlasti ta del programa bi se bil zvršil še slovesniše in veličastniše, ko bi ne bilo tako zelo deževalo. Da so se pa celó v takem vremenu vdeležili deželni predsednik, deželni glavar, mestni župan, mnogi kanoniki in drugi duhovniki, obilica odličniših meščanov delavskega in nedelavskega stanu: vse to je dokaz, kako znajo ne le v delavskih marveč tudi v višjih krogih ceniti važnost in potrebo take naprave. — Slovesna tihota nastane v obeh šotorih, ki sta bila za škofa in za odličniše vdeležnike pripravljena, in pri vsih navzočih, ko se približajo mil. g. knezoškof, spremljani od č. gg. seminjskega vodje dr. Kulavica in kanonika Križnarja, ter pričnejo blagoslovljenje.

Po blagoslovljenji prebere društveni načelnik Janez Gnjezda s slovesnim glasom „spomenico“, ki se je v vogelju kamna vdelala in ki je častitim bralcem že znana. Prelepi spomenici se je pridjalo še več drugih znamenitih reči, kakor: podobe svitlega cesarja Franc Josipa, sv. očeta Leona XIII. knezoškofa dr. Missia, društvena pravila, „kantata“, ki se je pri tej priliki pela, zadnji list „Zgod. Danice“, „Slovenca“, „Laib. Ztg.“ itd. A predno se zvrši to poslednje opravilo, povzamejo še mil. g. knezoškof besedo, ter se zaradi neugodnega vremena sicer le bolj na kratko, a z vnetimi do srca segajočimi besedami vsem pričujočim, zlasti višim dostojanstvenikom zahvalijo, da so to svečanost s svojo navzočnostjo počastili; razodenejo srčno veselje, ki ga imajo nad to napravo, ker katoliške rokodelske družbe so posebno v sedanjih časih silno velike važnosti; rokodelcem čestitajo, ker bodo imeli svoj lastni dom, želijo pa, da bi jim ne bil le dom, ampak domovina, v kateri naj si tako časne sreče iščejo, da si zaslužijo pravico do večne rajske domovine; sicer pa prosijo blagoslova iz nebes, da bi se danes pričeto delo srečno dovršilo.

Ko so mil. g. knezoškof temeljni kamen vložili in obzidali, ter ga še mnogi drugi navzoči gospodje, kakor je običajno, s kladvom „pritrdili“, peli so kaj navdušeno pevci Foersterjevo kantato iz 126. psalma: „Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo, kteri jo zidajo“ itd. Ravno tako navdušeno in krepko so slednjič zapeli še cesarsko himno.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Danes pokopali so) mater tukajšnjemu deželnemu odborniku, cesarskemu svetniku gosp. Ivanu Murniku, ktera se je v lepi starosti v 79. letu predvčeranjem zjutraj v svojo pravo domačijo preselila.

(Poročil se je) včeraj zjutraj na gori pri sveti Katarini tukajšnje c. kr. mestno-delegirane okrajne sodnije pristav, g. Franc Čuček, z gospico Franico Žužekovo. Zvečer so jima „Slavci“ napravili podoknico.

(Nemško gledišče) v Ljubljani prevzel je za bodočo dōbo ravnatelj Schulz, do sedaj v Temšvaru.

(Deželne postave in ukazi za Kranjsko) za rabo c. k. žandarmeriji, nazivlja se knjiga, ktera je sodaj izšla v založbi tiskarne Klein-Kovač-a. Ta knjiga je tretja zbirka deželnih postav in ukazov, letnik 1884 in 1885, ktero je vredil vrhovni deželni poveljnik c. k. žandarmerije, prečastiti gosp. podpolkovnik Gramposich, kteri se res neumorno in hvalovredno trudi, da seznanji c. k. žandarmerijo točno s deželnimi postavami in ukazi za Kranjsko. Knjiga obsega v slovenskem in nemškem jeziku: Razglasilo c. k. deželne vlade za Kranjsko, o prašičih, kteri se po klanju spoznajo, da so ikrasti. — Razglasilo c. k. deželne vlade za Kranjsko, o podaljšani živinskih izkaznic in o tem, da se morajo tudi stanovniki semenjskega kraja oskrbeti z živinskimi izkaznicami za govejo živino, ki jo priženó na semenj. — Postava, s ktero se razglašajo določila gledé stavb v okrožji podeljenih jamskih polj. — Ukaz c. k. deželne vlade za Kranjsko, s kterim se predpisuje oblika prisega za ribarske čuvaje. — Razglasilo c. k. deželne vlade za Kranjsko, o podajanju živinskih popotnih listov, kedar se živina goni s planinskih pašnikov zopet domov. — Razglasilo c. k. deželne vlade za Kranjsko, o tem, kedaj se smejo teleta klati, oziroma kedaj se smé meso zaklanih telet po mesnicah prodajati. — Razglasilo c. k. deželne vlade za Kranjsko, o novi razdelitvi dopolnitvenih okrajev. — Zakon o zatiranju predenice in družega plevéla. — Ukaz c. k. deželne vlade za Kranjsko, k deželnemu zakonu za Kranjsko z 11. februarija 1883. l. (dež. zak. št. 10.), obsezajoč poučilo, kako je zvrševati v § 1. tega zakona ukazano zatiranje predenice. — Razglas c. k. deželne vlade za Kranjsko, zadevajoč nevarnost, ki preti lesoreji po nabiranju borovega vršičnega popja. — Prav umestno je to izdavanje postav in ukazov po gosp. Gramposich-u, kajti velike vrednosti je, da se c. k. žandarmerija, ktera ima ne mali nalog, paziti na izvrševanje postav in ukazov, pri množini istih natančno pouči o zadržanju postav, in še bolj koristno je, ako se dotične po-

stave in postave po oskrbi g. žandarskega poveljnika, podpolkovnika Gramposich-a, priobče v tako ročni obliki, kakor je že izšlo troje zvezkov. Bilo bi želeti, da tudi občine sežejo po tej ročni izdavi in da bi gospod podpolkovnik Gramposich svoje tolikanj koristno podjetje nadaljeval.

(Potrjene postave.) Svitli cesar je potrdil postavo kranjskega deželnega zbora, vsled ktere dobivajo vodje enorazrednic opravilne doklade, doletelo pa je nekaj drobtinice tudi učiteljem po drugih deželah. — Na Českem so dobili podučitelji pravico do službenih doklad. — V Dalmaciji tudi dobijo službene doklade in podučiteljem so nekaj plačo zboljšali. — Potrjeno je tudi dvoje postav, ktere je predložil deželni odbor v Šleziji, prva zadeva opravilno doklado učiteljev na enorazrednicah, druga pa je opravilna in starostna doklada učiteljev na ljudskih in srednjih šolah, ki se ima plačati iz deželne premoženja. — Potrjena je pa tudi za Cesko prememba § 29. šolske postave za Česko dne 24. februarija 1873, ki govori o ustanovi, vzdržanji in obiskovanji ljudskih šol, isto tako se potrdi prememba § 75. postave 9. decembra 1875, ki govori o pravnih razmerah učiteljev. — Vidi se, da pri šolstvu odkladajo iz rame na ramo, da bi breme preveč ne tiščalo.

(Utopljenca) so našli včeraj zjutraj pri Černuškem mostu na savskemrodu. Star je 14 ali 15 let, poznal ga pa nihče ni. Zvečer so ga prenesli na Stožico v mrtvašnico.

(Ubil se je) minoli teden ponoči od srede na četrtek neki berač na Černušah, ki je iz zidanega mosta blizu Černuške šole v potlakan jarek padel, kjer so ga v četrtek zjutraj mrtvega našli. Prenesli so ga v mrtvašnico.

(Služba okrajnega ranocelnika) v Cerknici se je razpisala. Nagrade je 600 gld. iz okrajne blagajnice, 100 gld. na leto pa občina priloži iz svojega. Če bi se za to službo oglašil kak graduviran zdravnik, dala bi se mu tudi lahko kaka višja nagrada, če bi c. kr. deželna vlada v to privolila. Prošnje do 10. junija c. kr. okrajnemu glavarstvu v Logatec.

(Razpisana je učiteljska služba) v Ljubnem na Gorenjskem. Nese 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 12. junija c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Radovljico. Služba se bode oddala stalno.

(Razpisana je služba učitelja) na avstro-ogerski ljudski šoli za dečke in deklice v Carigradu z letno plačo 972 gld. in prostim stanovanjem, oziroma z denarno odškodnino 216 goldinarjev na leto. Prosilec mora biti samskega stanu, seminarsko izobražen in mora imeti učiteljsko sposobnost za ljudske šole z nemškim učenim jezikom. Prednost bodo imeli tisti prosilci, ki s spričali dokažejo, da so zmožni tudi v petji, risanju in telovadbi podučevati, za temi pa oni, ki dokažejo, da so na mešanih ljudskih šolah že podučevali. Prošnje sprejema c. k. avstro-ogerski konzulat v Carigradu do 15tega junija.

(Poštarska služba) v Šempetru na Krasu je razpisana. Letne plače je 400 gold., uradnega pavšala 100 gold., podpore za manipulacijske stroške 600 gold., pavšala za opravljanje poštnih zavojev 200 gold. in podpore za hlapca, ki to delo izvršuje, tudi 200 gold.; vsega skupaj 1500 gold. Varščine zahteva se 400 gold.; prošnje v 14 dneh c. kr. poštenu in brzojavnemu vodstvu v Trst.

(Opravljeni izkaz posojilnice v Celji), registrovane zadruge z neomejeno zavezo, za čas od 1. januarja do 30. aprila 1886. Dohodki: Vrnjena posojila 13.071 gld. 21 kr.; hranilne vloge 54.917 gld. 4 kr.; prejete obresti 5154 gld. 82 kr.; pristojbine 380 gld. 90 kr.; deleži glavni in vpravi 2530 gld.; vstopnina 204 gld.; posebna rezerva 432 gld. 85 kr.; izposojila zadruge 1220 gld.; naloženi denar se vzdigne 13.000 gld.; obresti od tega 146 gld. 18 kr.; prehodni zneski 15 gld.; prodane vred. listine 2572 gld. 50 kr.; obresti od teh 110 gld. 80 kr.; vkup 931.775 gld. 30 kr.; gotovine 1. januarja 1886 9266 gld. 20 kr. Vseh dohodkov vkup 103.021 gld. 32 kr. — Izdatki: dana posojila 44.649 gld. 25 kr.; izplačane hranilnične vloge 32.667 gld. 5 kr.; obresti hranilničnih vlog 398 gld. 73 kr.; upravni stroški 394 gld. 12 kr.; izplačani deleži 73 gld.; izplačana dividenda 176 gld. 95 kr.; vrnjena izposojila zadruge 8420 gld.; obresti za izposojila zadruge 250 gld. 30 kr.; denar se naloži pri drugih zavodih 8000 gld.; prehodni zneski 18 gld.; povrnjene obresti 1 gld. 83 kr.; neposrednje pristojbine 186 gld. 20 kr.; za dobre namene 100 gld.; nagrada 218 gld. 50 kr.;

tožbeni in eksekutivni stroški 12 gld.; razni izdatki 9 gld. 50 kr.; vkup 95.575 gld. 43 kr.; gotovine 30. aprila 1886 7445 gld. 89 kr. Vseh izdatkov vkup 103.021 gld. 32 kr. Prometa 189.330 gld. 73 kr. — Stanje s 1. majem 1886. leta: Posojila dana 967 družnikom 275.882 gld. 20 kr.; naloženi denar pri drugih zavodih 15.010 gld.; gotovine 1. maja 1886 v blagajnici 7445 gld. 89 kr. — Splošni in specialni rezervni fond: splošni 1. januarja 1886 9332 gld. 32 kr.; vstopnine od 1. januarja do 30. aprila 1886 204 gld.; doneski h pos. rezerv. 1886 432 gld. 85 kr.; obresti 5% od 1. januarja do 30. aprila 1886 155 gld. 53 kr.; toraj s 1. majem 1886 10.124 gld. 70 kr. — Glavni in opravični delež od 1014 zadrušnikov 14.179 goldinarjev; hranilnih vlog od 587 vložnikov 267.373 gld. 81 kr.; izposojila zadruge za kurzne difference 1. januarja 1886 89 gld. 68 kr.; 5% od 1. januarja do 1. maja 1886 1 gld. 53 kr.; dobiček pri prodanih listinah 78 gld.; toraj 1. maja 1886 169 gld. 21 kr. Celje, 1. maja 1886.

(Dekana Podreko) v Tržiči na Primorskem ni v ponedeljek, temveč v sredo zadel mrtvud.

(Starim petdesetakom), ki so bili izdani 25. avgusta 1866 poteče v kratkem času obrok. Od 1. junija nadalje jih deželne blagajnice ne bodo nič več sprejemale. Pač pa jih bode še zamenjevala c. kr. osrednja blagajnica na Dunaji, toda tudi le še jedno leto. Kdor bi pozneje s kakim takim petdesetakom prišel, moral bi vložiti kolekovano prošnjo na c. kr. finančno ministerstvo, da se mu bo ondi zmenil petdesetak. Kdor jih toraj še kaj ima, sedaj venkaj z njimi.

Razne reči.

— V Solothurnu je umrl za rakom na jeziku Viljelm Vigier „landaman“, načelnik istega okraja. Katoliško cerkev je preganjal že 15 let. Žalostni nasledki njegovi so: Pregnal je škofa iz Basela, zatvoril samostan „Maria Stein“, začel je vojsko zoper katolike s pomočjo staro-katolikov, oropal je cerkve, pograbil cerkveno premoženje; to vse ali saj po večem se njemu pripisuje. Drugi preganjavec je znani „Frote“, prefekt v „Puntru“. Katolikov ni mogel videti živih; zlobno jih je preganjal v Jurskem gorovju (kanton Nuschatel). Pred nekaj leti je umrl v norišnici — uši so ga vjedle. Tretji med njimi je Keller v Aargau-u. Štirideset let se je vojskoval zoper katoliško cerkev. Ko je zadnjikrat javno govoril, je zaničeval papeža in norčeval se nad izobčenjem, katero ga je večkrat doletelo. Umrl je v blaznosti, vse ga je bilo zapustilo. — Sicer vemo, da je Bog sodbo sam sebi prihranil, a vendar rečemo: Srečen tisti, katerega izmodri tuja nesreča. Preganjavec katoliške cerkve ni z lepo srečne smrti storil.

— V Jory pri Parizu je bolnišnica za neozdravljive, jih je notri 2000. Dokler so bile usmiljene sestre, jih je pomrlo na leto 300, k večem 310. Za decembra 1884 so tam svetne strežnice in leta 1885 jih je umrlo 715, dasiravno jih niso več sprejeli nego druga leta; tudi v Jory ni bilo kužne bolezni.

— Žurnalista Ducquerey in Roche, ki sta bila zaradi podpihovanja štrajka v Deczeville pod ključ dejana, sta bila odpeljana v Montpellier, njih stvar pride v obravnavo 20. maja, prej sta bila pred sodbo v Villefranche, a apelovala sta, češ, sodnija ni kompetentna.

— Porotniki, kakor znano, so izrekli, da grof Savorgnan ni kriv umora in da zaradi tega je bil oproščen. Goriška zdravnik: dr. Kersovani in dr. Luzzato sta namreč izrekla, da mu je v trenotji, ko je streljal na ženo-prešestnico in nje zapeljivca, kri tako v glavo vdarila, da ni vedel, kaj dela, tedaj ni odgovoren za to, kar je doprinesel. To je porabil njegov zagovornik, dr. Pajer, ter je primerjal značaje obeh, namreč grofa Savorgnana in dr. Mattiussi-ja in je povdarjal, da se je grof dolgo časa zatajeval, a nazadnje ga je vendar zmagala njegova vroča kri. Porotniki so se posvetovali kakih 45 minut in so poslednjič izrekli, da grof ni kriv, ko ni vedel, kaj dela. Ljudstvo je temu pohvalno pritrdilo. Da pa radovednosti popolnoma vstrezemo, naš povemo, da žena ni hotela pričati zoper svojega moža, a mož, grof S., je pa s tresočim glasom vse povedal, kar je storil; strel je dr. Mattiussi-ja le po hrbtu oplazil, a žena je bila na roki in na prsih močno ranjena.

— Krasni grad, ki ga je dal zgraditi bavarski kralj Ludovik na otoku v Chiemsee, misli kupiti naš presvitli vladar. Tako vedó povedati Monakovski in za njimi tudi nekateri avstrijski listi. Kralj je hotel zadostiti svoji umetniški naravi s sijajno zgradbo in je sila veliko denarja potrošil za grad, ki ga mu ni para, a močno se je pa zadolžil;

sedaj tožijo obrtniki in umetniki kabinetno blagajnico pri deželni sodnji v Monakovem. „N. fr. Pr.“ potrjuje to novico Monakovskih novin ter dodaje, da se vrše dogovori zaradi te kupčije. — Škoda za milijone, ki so se zazidali, a škoda tudi, ko bi to poslopje razpadlo.

— Kitajci so in ostanejo še vedno Kitajci, zato jim že njihove postave in običaji skrbé. Čudni so vam te vrste ljudje, kakor nikjer drugod in še celo cesar, če se prav imenuje sin nebeškega kraljestva, se jih mora zvesto držati, sicer bi ne bil kar je; on bi ne bil več Kitajec. Ravnokar ga mislijo oženiti. Pri nas in pri drugih narodih je navada, da se ženin k nevesti pelja na ogled, pri Kitajcih je to narobe. Cesar, oziroma njegovi najbližnji sorodniki izdali so cesarsko povelje, da naj v tolikem času vsak tistih najvišjih uradnikov, ki se jim „mandžu“ pravi in ki imajo hčere, o katerih se trdi, da so čedne in ne prestare — cesar je sam menda še le v deški dobi, nekako 15 let star — da jih toraj pripeljejo na cesarski dvor v Peking. Cesar si jih ogleda, in tiste, ki so mu všeč, se zapisejo v poseben zapisnik. Ko si bode enkrat vse Kitajke iz najvišjih rodov ogledal, izvolil si bode iz najbolj vseh eno. Do sedaj ima za to preimeno mesto menda največ upanja hči cesarskega namestnika Too-Tai iz pokrajine Tebekaing, ki je silno izobrazena, to se zna, da po kitajski. Čudni ljudje, ti Kitajci.

Telegrami.

Postojna, 18. maja. V prisotnosti prevzvišenega knezo-vladike ter druge odlične gospode pripel je danes vitez Schwarz župniku Josipu Nakusu zlati križec s krono na zaslužna prsa. Slava!

Praga, 17. maja. Toča je pobila dne 15. maja skoraj po celi deželi žita, in peso ter je oklestila drevje. Kar je toča pustila, vničil je vihar.

Berolin, 17. maja. Grof Herbert Bismark postal je državni tajnik, grof Berchem pa državni podtajnik v ministerstvu zunanjih zadev.

Pariz, 18. maja. Trdi se, da bodo radikali vsled velikega sprejema pri grofu Pariškem povodom odpotovanja v Lizabon k poroki svoje hčere, kamorama kedar se zopet snidete, predložili interpelacijo, v kateri bodo zahtevali izgon princev.

Madrid, 17. maja. Kraljica je dobila princa.

Madrid, 18. maja. Novemu kralju bo ime Alfonz XIII. Senat in kamori izrazili so predsedniku in prvemu ministru svojo radost, da se je deželi rodil kralj. Obljubili so tudi zvestobo vseh Španjcev, ki bodo vladarja kot zastopnika miru, reda povsod branili. Izjava se je sprejela z velikim navdušenjem.

Umrli so:

15. maja. Sofija Drovenik, strojevodjeva hči, 2¼ leta, Poljske ulice št. 3, vodenica.

16. maja. Ivana Murnik, zasebnica, 78 let, Dunajska cesta št. 8, Marasmus.

V bolnišnici:

14. maja. Gašper Mivšek, delavec, 61 let, Pleuritis sinistra. — Jožef Hočvar, gostač, 81 let, otrovanje krvi.

Tujci.

16. maja.

Pri **Matiču**: Hermann Putze, trgovec, iz Hamburga. — Dr. Faber, zasebnik, z Dunaja. — Poltzer, Freytag in Schild, trgovci, z Dunaja. — Alojz Dubsky, potovalec, iz Prage. — Abreehl, trgovec, iz Gradea. — Jurij Malvich, trgovec, iz Reke. — Ketzl, posestnik, s ženo, iz Bleda. — Erane Kuralt, posestnik, iz Dolenjskega.

Pri **Stonu**: Janez Taaks, trgovec, iz Brancea. — Alex Venturini, e. k. polkovnik, z Dunaja. — Tamler, Sohr in Grebner, trgovci, z Dunaja. — Jožef Pöltzel, trgovec, iz Inomosta. — Otto Müller, trgovec, iz Goerlica. — Grünwald, trgovec, iz Trsta. — Ignac Felek, trgovec, iz Siofoka. — S. Melikoš, posestnik, iz Siseka. — Kandolini, posestnik, iz Podnarta.

Pri **Tavčarji**: Karl Schwingshandel, e. k. stotnik, z Dunaja. — Ernst Gleim, uradnik, z Dunaja. — Hermann Grebner, trgovec, z Dunajaja. — Izidor Weiss, potovalec, iz Budapešte. — Ferd. Modiz, trgovec, s soprogo, iz Trsta. — Janez Ransky, s soprogo, iz Trsta. — W. Laufer, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ursula Resmann, soproga e. k. okrajnega sodnika, iz Il. Bistrice. — Friderik Martinčič, e. k. davkarski uradnik, iz Kostanjevice. — Janez Laa, trgovski pomočnik, iz Celja. — Jurij Arch, posestnik, iz Predvora.

Pri **Južnem kolodvoru**: Edward Leisching, trgovec, z družino, z Dunaja. — Janez Abram, zasebnik, iz Gorice. — Bullinger in Draschler, zasebnika, iz Rateče.

Pri **Virantu**: Karl Exel, e. k. davkarski uradnik, iz Krškega. — J. Lukan, okrajni zdravnik, iz St. Vida. — Jan. Dremcel, učitelj, iz Poliča.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. maja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	115 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 40 „
London	126 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	10 „ 04½ „
Ces. cekini	5 „ 96 „
Nemške marke	62 „ 05 „

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	743-82	+ 4-8	sl. jzap.	megla	
17. 2. u. pop.	741-60	+16-6	sl. svzh.	jasno	0-00
9. u. zveč.	741-72	+10-6	sl. vzh.	jasno	

Zjutraj megla, potem lep dan. Srednja temperatura 10-7°C, za 3-7° pod normalom.

Orgljarska in mežnarska služba

v Mošnjah se precej oddaja; plača primerna; prosilci naj se obrnejo do farnega predstojništva v Mošnjah.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Die landwirtschaftlichen Gesetze u. Verordnungen des Herzogthums Krain.

Za poljedelce in gozdarje, političke uradnike, občinske predstojnike, osebito za kranjske učitelje in učiteljske pripravnike.

S pojasnili izdal na svitlo prof.

Vily. Linhart.

6 pol v 8°. Cena mehko vezani knjižici je 50, po pošti 55 kr.

Ta knjižica obseva vse poljedelske postave in ukaze za Kranjsko: postavo za tilje varstvo, pokončavanje mrlesov, poljsko varstvo, za pokončavanje predence, v obrambo ribarenja itd., s primernimi prirodozlovnimi in poljedelskimi pojasnili. Tudi priložene razprave o „tiljem varstvu“, „predenci“, „umnem ribarstvu“, „trtni ulci“ ita. obsegajo mnogo poučljivega in zanimivega. Dodatek razpravi vrednost gozda in najvažnejše določbe gozdarskega zakona. Ker je gotovo toplo želeli, da se razširja znanje poljedelskih postav, kajti take zbirke gledé teh postav smo doslej pogrešali, bode ta knjiga istinito odpomogla živi potrebi. Priporočamo jo torej vsem onim, ki se pečajo s poljedelstvom, osebito pa velečestiti duhovščini in kranjskemu učitelstvu.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Dr. Kiesov

izumil je staroslavno in vednoveljavno

Avgšburško esenco življenja,

Ges. dep. Schutzmarke.

Esenca življenja je najbolj varno sredstvo proti mrzlici, krvavi grži in koleri. (11)

Prava je le tista, ki ima zgorenje znamko. Dobiva se na drobno po vseh boljših lekarnah, na debelo pa pri vseh boljših droguistih (materijalistih) in pa pri J. G. Kiesovem v Augsburgu (na Bavarskem).

Najboljši papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (17)

CAVLEY & HENRY
17, rue Béranger, à PARIS